

Waarnemingen

van 1 mei tot en met 31 augustus 2009

De waarnemingenrubriek wordt samengesteld door Martijn Bot. De waarnemingen zijn voornamelijk afkomstig van www.avifauna-groningen.nl, www.lauwersmeer.com en van waarnemers die hun waarnemingen rechtstreeks doorgeven aan de samensteller. Wat betreft de volgorde van de lijst en de status van soorten in de provincie Groningen wordt www.vogelsvangroningen.nl gevolgd.

Waarnemingen over de periode 1 september t/m 31 december 2009 graag zo spoedig mogelijk insturen naar: Leverkruid 12, 9801 LR Zuidhorn, e-mail: waarneming@avifauna-groningen.nl. De waarnemingen kunnen uiteraard ook online worden doorgegeven op de website van Avifauna.

Sneeuwgangs

Vanaf 23 augustus zat een ongeringde, witte vorm tussen de vele hybride en Grauwe Ganzen in het Jaap Deensgat, Lauwersmeer.

Dwerggangs

Op 1 juni zat een vogel in het Jaap Deensgat in de Lauwersmeer.

Roodhalsgangs

De laatste waarneming van deze soort in de provincie Groningen werd gedaan op 9 mei op de Dollardkwelder.

Witbuikrotgangs

De laatste waarneming uit de Lauwersmeer stamde van 17 mei.

Zwarte Rotgangs

Op 24 mei werd een (laat) exemplaar gevonden op de kwelder van de Westpolder.

Krooneend

Gedurende de maanden mei en juni werden er onregelmatig vogels waargenomen op zowel de Hoornse Plas (maximaal drie vogels) als in de Blauwestad; hier werd tevens gebroed, getuige de waarneming van een paartje met jongen op 23 mei. Andere waarnemingen kwamen slechts uit de Lauwersmeer, en wel op 9 mei, tussen 23 en 28 mei en op 23 juli.

Ijseend

Op 23 juli werd er een vrouwtje waargenomen vanaf Rottumeroog.

Krooneenden – Blauwestad – 23 mei 2009

Amerikaanse Wintertaling

De vogel die reeds op 20 april in de Ezuma-keeg werd ontdekt, was daar in elk geval tot 2 mei nog aanwezig.

Purperreiger

Op 3 mei vlogen twee vogels over het Groninger gedeelte van het Lauwersmeer, en op 3 augustus zat er een vogel in de Kollumerwaard. Op 19 augustus werd een vogel gezien bij Vlagtwedde en op 21 augustus een vogel bij Beerta.

Zwarte Ooievaar

Op 19 mei werd 's avonds laat een Zwarte Ooievaar gezien vliegend over het Eemskanaal nabij Lageland. De vogel landde uiteindelijk in een populier om te gaan slapen. Op 11 en 12 juni zat een adulte vogel op het Ellersinghuizerveld. Op 1 juli vloog een exemplaar over Groningen en op 11 augustus vloog een vogel rond in de Westerpolder bij Kolham. Op 12 augustus stond een onvolwassen exemplaar in een weiland bij Warffum en op 15 augustus werden twee exemplaren gefotografeerd in de Anjumer Kolken. Waarschijnlijk dezelfde twee vogels werden later ook gezien bij het Oude Robbengat. Op 23 augustus vloog een juveniel boven het Ballastplaatbos in de Lauwersmeer.

Flamingo

Tussen 28 juni en 14 juli bevond zich één exemplaar in gezelschap van drie Chileense vrienden in het Groningse deel van de Lauwersmeer. De vogels werden met name waargenomen in het Jaap Deensgat en bij Achter de Zwartten.

Zwarte Wouw

Er werden in de periode ongeveer 20 vogels waargenomen, waaronder drie exemplaren op 16 mei langs de trektelepost Eemshaven.

Rode Wouw

Ook van deze soort werden ongeveer 20 exemplaren gezien, met onder andere vier vogels langs de Eemshaven op de 'wouwendag' 16 mei.

Zeearend

Het bekende paartje uit de Lauwersmeer bleef het gebied ook deze zomer trouw. Overige waarnemingen kwamen uit Midwolda (16 mei), de Eemshaven (18 mei), de Noordpolder (2 juli) en bij Woudbloem (24 augustus).

Roodpootvalk

In mei werden de volgende waarnemingen gedaan: op 12 mei werd een vrouwtje gezien bij Tolbert, op 13 mei vloog een mannetje langs de Eemshaven, op 14 mei eveneens een mannetje langs de telpost Kustweg in de Lauwersmeer en op 18 mei ten slotte vloog een eerste-zomer mannetje over Zoutkamp.

Op 7 augustus was een vrouwtje kort ter plaatste op Rottumeroog en op deze dag vloog ook nog een juveniel over Noordhorn. Op 8 augustus streek een juveniele Roodpootvalk neer in de Kollumerwaard in de Lauwersmeer, om daar vervolgens enkele weken te blijven (tot zeker 9 september). Deze vogel liet zich daarbij fantastisch bekijken en vooral fotograferen. Tevens was er tussen 22 en 31 augustus een juveniel aan-

Roodpootvalk (juv) – Kollumerwaard – 2 september 2009

Bonapartes Strandloper – Ezumakeeg – 4 juni 2009

wezig in de Westerbroekstermadepolder en omgeving en op 23 augustus vloog nog een vogel over Rottumeroog.

Smelleken

Noemenswaardig is het feit dat een jong mannetje de zomer doorbracht in het Lauwersmeergebied.

Kraanvogel

Tussen 2 en 20 mei werden in totaal ongeveer 25 Kraanvogels waargenomen. Op verschillende plekken waren (kortstondig) pleisterende vogels aanwezig, onder andere bij het Ellersinghuizerveld op 9 mei (vijf vogels opvliegend), bij de Veenhuizerstukken op 12 en 13 mei (drie vogels), op 15 mei in de Westerbroekstermadepolder (drie vogels) en in de Ezumakeeg op 16 mei (één vogel). De laatste melding kwam van Lauwersoog en betrof twee overvliegende vogels op 26 juni.

Steltkluit

Er kwamen alleen meldingen uit de Lauwersmeer. Een tot twee vogels werden in mei vooral gemeld uit het Jaap Deensgat. Later werden maximaal drie vogels gezien in de Ezumakeeg, met als laatste een waarneming op 7 juni (drie exemplaren).

Strandplevier

De soort werd opgemerkt in de Eemshaven

Gestreepte Strandlopers – Tetjehorn – 5 mei 2009

(met bijvoorbeeld drie vogels op 4 mei), op Rottumeroog (bijvoorbeeld negen vogels op 9 mei), bij Oterdum (9 mei), in de Breebaartpolder (22 augustus) en in de Lauwersmeer (met bijvoorbeeld twee vogels op 8 juli).

Morinelplevier

Op 1 mei vlogen er drie exemplaren over de Vogelroute in de Lauwersmeer, en eveneens drie vogels werden vliegend gezien over Rottumeroog op 13 mei. Tussen 20 en 23 augustus zat een juveniel in de Ezumakeeg en op 21 en 28 augustus werd een juveniele vogel gezien op Rottumeroog.

Bonapartes Strandloper

Tussen 2 en 6 juni verbleef een prachtige adulte vogel in zomerkleed in de Ezumakeeg.

Gestreepte Strandloper

De Lauwersmeer was goed voor in totaal zo'n 11 verschillende vogels. Andere waarnemingen kwamen uit Tetjehorn (twee vogels op 4-6 mei) en de Breebaartpolder (27 juli en 6 augustus).

Breedbekstrandloper

Op de bekende plaatsen voor de soort (dat wil zeggen de Lauwersmeer, Polder Breebaart en de Dollardkwelder) werden dit jaar ongeveer 14 vogels gevonden, waaronder vreemd genoeg geen enkele juveniel.

Blonde Ruiter

Het Lauwersmeergebied blijkt steeds nadrukkelijker een aantrekkingskracht uit te oefenen op deze mooie Noord-Amerikaanse soort. Ook dit jaar waren er met wat geluk twee verschillende vogels te bewonderen. De eerste verscheen (slechts kortstondig) op 18 juli, de tweede was langere tijd aanwezig vanaf 21 augustus tot in september.

Poelruiter

Er werden in totaal 'slechts' vijf vogels gevonden in de Lauwersmeer, en ook hierbuiten hield het niet over. De enige andere melding kwam uit de Kropswolderbuitenpolder (een adult op 17 juli).

Terekrutter

Op 4 en 5 juli was een exemplaar aanwezig in Achter de Zwartten in het Lauwersmeergebied. Het betreft de derde waarneming voor de provincie Groningen.

Grauwe Franjepoot

Het zwaartepunt voor deze soort lag uiteraard zoals altijd in het Lauwersmeergebied (sterker nog, erbuiten werden geen vogels opgemerkt). In totaal werden ongeveer 25 vogels gezien, met als meest opmerkelijke

FOTO: MARTIJN BOT

Blonde Ruiter – Ezumakeeg – 23 augustus 2009

waarneming een groep van vijf juveniele vogels in de Ezumakeeg tussen 8 en 15 augustus.

Rosse Franjepoot

Tussen 26 en 29 mei was een mooie adulte vogel in zomerkleed aanwezig in de Veenhuizerstukken bij Stadskanaal.

Geelpootmeeuw

Op 14 juli werden twee exemplaren gezien

Grote Burgemeester – Termunterzijl – 21 juli 2009

FOTO: MARNIX JONKER

op het Paterswoldsemeer en zat er een adulte vogel in Termunterzijl (deze vogel bleef hier de gehele periode aanwezig). Tevens kwamen er vanaf 18 juli regelmatig waarnemingen uit de Eemshaven (met bijvoorbeeld vijf vogels op 30 augustus), zat er op 7 augustus een vogel bij Noordhorn en werden twee exemplaren gezien op 26 augustus in de Lauwersmeer.

Pontische Meeuw

Op 23 juli werd een eerste-zomer gezien bij Termunterzijl, terwijl op 30 augustus een juveniel werd gemeld in de Eemshaven.

Grote Burgemeester

Zeer opmerkelijk was de aanwezigheid van een eerste-zomer vogel in het gebied tussen Oterdum en Termunterzijl tussen 12 en 21 juli.

Lachstern

Op 23 mei zat een exemplaar in de Breebaartpolder. Andere waarnemingen in deze periode betroffen louter langsvliegende vogels: op 29 mei bij Winschoten, op 7 juni in de stad Groningen, op 28 juni bij Termunten (twee vogels), op 5 augustus over de Westpolder en op 22 augustus bij Noordpolderzijl.

Reuzenster

Uiteraard waren er gedurende vrijwel de gehele periode waarnemingen in de Lauwersmeer. Buiten dit gebied werden vogels opgemerkt over Nieuwolda (26 juni), op Rottumeroog (1 augustus), in de Westebroekstermadepolder (één vogel op 5 augustus en zes exemplaren op 22 augustus), bij het Zuidlaardermeer (twee exemplaren op 29 augustus) en bij Woudbloem (twee exemplaren op 30 augustus).

Witwangstern

Tussen 12 en 20 mei was er onder invloed van een oostelijke aanvoer een kleine influx van moerassterns merkbaar. Witwangsterns verschenen in de Blauwestad waar tussen 12 en 16 mei meestal twee vogels werden gezien. Op 14 mei verbleven hier echter vijf vogels. Ook vanaf 12 mei waren minimaal twee exemplaren aanwezig in het Lauwersmeergebied. In eerste instantie verbleven de vogels vooral in de Ezumakeeg, maar later ook op de Vlinderbalg (16 mei). Daarna werd steeds één Witwangstern (mogelijk een van de twee?) gemeld op 17 mei in de Ezumakeeg, op 20 mei in de Bantpolder, op 22 mei op de Vlinderbalg en op 23 mei in het Jaap Deensgat.

Witwangsterns – Blauwestad – 14 mei 2009

FOTO: ANDRÉ BOVEN

In het Groningse deel van het Zuidlaardermeergebied verbleef van 14 tot en met 20 mei één vogel, alleen op 20 mei werd hier een tweede vogel gezien. Op 16 mei vloog een Witwangstern langs de telpost op de Punt van Reide.

Buiten deze periode werden alleen nog exemplaren gezien in de Lauwersmeer, met één exemplaar op 15 juni in de Ezumakeeg en op 17 juni op de Vlinderbalg. Drie vogels werden gefotografeerd in het Jaap Deensgat op 2 juli en de laatste melding kwam van de Ezumakeeg op 6 juli.

Witvleugelstern

Met de bovengenoemde influx kwamen ook weer aardige aantallen Witvleugelsterns mee. Hoewel er in sommige gevallen duidelijk sprake was van doortrek, bleven er ook nu weer aanzienlijke aantallen Witvleugelsterns pleisteren in enkele bekende gebieden. Hierdoor zijn exacte aantallen moeilijk vast te stellen, maar een voorzichtige schatting komt uit op minimaal 80-90 exemplaren. Hieronder volgt een kort overzicht per gebied, gevolgd door enkele losse waarnemingen.

In het Lauwersmeergebied werd het merendeel van de vogels gezien in het Jaap Deensgat, de Vlinderbalg en de Ezumakeeg. Op 12 mei werden de eerste vogels opgemerkt op de Vlinderbalg (één) en in de Ezumakeeg (minimaal zeven). Gedurende de volgende dag liepen de aantallen gestaag op. Eerst werden 13 vogels gezien in het Jaap Deensgat, tegen de avond vloog een groep van 54 Witvleugelsterns boven de Vlinderbalg! De dagen daarna namen de aantallen weer af, maar er werden nog steeds groepen van 16 (14 mei) en 12 (15 mei) exemplaren gezien aan de Groningse kant van de Lauwersmeer. De laatste waarneming kwamen van de Ezumakeeg waar één vogel tot 21 mei aanwezig was.

Een ander goed gebied voor Witvleugelsterns was het Zuidlaardermeergebied. Zowel boven het meer als in de omringende polders werden tussen 13 en 21 mei Witvleugelsterns waargenomen. De eerste vogel verscheen in de Westerbroekstermadepol-

der op 13 mei. Op 14 mei werden daar vier vogels gezien en 's avonds vlogen minimaal zes vogels boven het Zuidlaardermeer. Vervolgens werden tot 21 mei maximaal drie Witvleugelsterns gezien boven het meer en bij de Oostpolder.

Pleisterende vogels werden verder waargenomen op het Hondshalstermeer op 12 mei (minimaal vijf) en 13 mei (vier), en bij de Blauwestad op 13 mei (twee) en 15 mei (vier).

Langsvliegende vogels werden gezien langs de telpost in de Eemshaven op 14 en 15 mei en ook op 15 mei bij Meeden (telkens één vogel).

Buiten deze piekperiode verschenen vogels in de Veenhuizerstukken bij Stadskanaal (één vogel tussen 27 en 30 mei) en op verschillende plekken in de Lauwersmeer (maximaal drie exemplaren in juni-begin juli met nog één vogel op de Vlinderbalg op 17 en 18 augustus).

Steenuil

De enige gemelde waarneming kwam van een roepende vogel in Lauwerszijl op 21 juni.

Velduil

Op 11 mei werd een jagende vogel gezien bij Nieuw-Scheemda. Tussen 6 juli en 3 augustus werd met enige regelmaat een exemplaar gezien in de Bantpolder, en op 13 juli zat een vogel op een paaltje in de Breebaartpolder. Op 19 augustus werd er een exemplaar gezien in Garnwerd en op 26 augustus was een vogel ter plaatse in de Onnerpolder.

Bijeneter

Op 9 mei vloog er een vogel roepend over Garnwerd, terwijl op de avond van 13 mei en in de ochtend van 14 mei twee exemplaren ter plaatse waren in de tuin van een waarnemer in Nieuwolda. Op 15 augustus vloog een groepje van minimaal zeven vogels over Delfzijl, op 19 augustus werd een groepje vogels slechts overvliegend gehoord boven Hoogezand en op 23 augustus was een groepje van vier vogels kort ter plaatse in Bellingwolde.

Bijeneters – Nieuwolda – 14 mei 2009

Roodstuitzwaluw – Sauwerd – 1 mei 2009 ▶

Groene Bijeneter

Op 21 mei liet een exemplaar van deze uiterst zeldzame dwaalgast de waarnemer perplex achter op de uitkijktoren van Achter de Zwart in de Lauwersmeer. Indien aanvaard betreft het de derde waarneming voor Nederland en de eerste voor de provincie Groningen.

Draaihals

Tussen 1 en 11 mei werden in totaal 12 vogels opgemerkt, in de rest van de hier behandelde periode betrof het nog slechts drie exemplaren.

Kuifleeuwerik

Op 6 mei was er kortstondig een vogel aanwezig op de parkeerplaats van bungalowpark Esonstad in de Lauwersmeer. De vogel zong ook even.

Roodstuitzwaluw

Op 1 mei zat er een vogel op het dak van een huis in Sauwerd.

Duinpieper

Tussen 14 en 18 mei trokken in totaal vier exemplaren langs de Eemshaven.

Roodkeelpieper

De adulte vogel, die in april reeds aanwezig was, bleef op 1 en 2 mei nog zingend ter

plaats langs de Vogelroute in de Lauwersmeer.

Rode Rotslijster

Nog een 'overblijfsel' (en wat voor een!) uit de vorige periode was het mooie mannetje dat tot grote opluchting van vele vogelaars ook op 1 mei nog aanwezig was in de Veenhuizerstukken bij Stadskanaal (zie het artikel in de vorige *Gors*).

Waterrietzanger

Op 1 augustus werd een juveniele vogel gevangen en geringd op de Zoutkamperril in de Lauwersmeer.

Grote Karekiet

Tussen 9 en 23 mei was er een zingende vogel aanwezig bij het Roodkeelplasje in de Lauwersmeer. Even verderop, bij de Vlinderbalg, werd op 21 en 22 mei ook een vogel gehoord. Tussen 21 mei en 28 juli was er weer een vogel aanwezig op dezelfde plek als vorig jaar in de Wildervanksterdallen. Later bleek hier een paartje aanwezig te zijn dat uiteindelijk succesvol gebroed heeft.

Sperwergrasmus

Op 23 augustus werd op zowel Rottumerplaat als in Lauwersoog een juveniele vogel opgemerkt.

FOTO: EELKE SCHOPPERS

Grote karekiet – Wildervanksterdallen – 28 juli 2009**Buidelmees**

Op 19 juni werd een vogel gezien in de Westerbroekstermadepolder en op 5 juli vlogen drie vogels over het gebied Achter de Zwarten in de Lauwersmeer. Op 3 augustus werd een exemplaar genoteerd in de Kolumerwaard.

Roze Spreeuw

Op 13 juni werd er een adulte vogel gezien in de weilanden grenzend aan de Ezumakeeg.

Europese Kanarie

Op 13 mei vlogen maar liefst drie vogels langs telpost Kustweg in de Lauwersmeer. Verder nam ook de Eemshaven drie exemplaren voor haar rekening tussen 15 en 18 mei. Zingende vogels werden waargenomen op 30 mei bij de centrale op het oostelijk Eemshaventerrein en op 17 en 18 augustus in de Oosterpolder bij Haren.

Roodmus

Op 6 juni zong een mannetje bij Achter de Zwarten en op 9 juni werd een vogel

gehoord langs het fietspad door de Marnewaard (beide in de Lauwersmeer).

Ortolaan

Op 2 mei was kortstondig een mannetje ter plaatse op Eemshaven-West, en op 6 en 7 mei was een mannetje aanwezig bij het Banthuisje in de Bantpolder. Op 15 en 16 mei was een vrouwtje uitgebreid te bewonderen langs de weg in de Ezumakeeg, en in de Eemshaven ten slotte vloog op 12 en 18 mei telkens één vogel over de telpost.

Ortolaan – Ezumakeeg – 16 mei 2009

FOTO: MARTIJN BOT